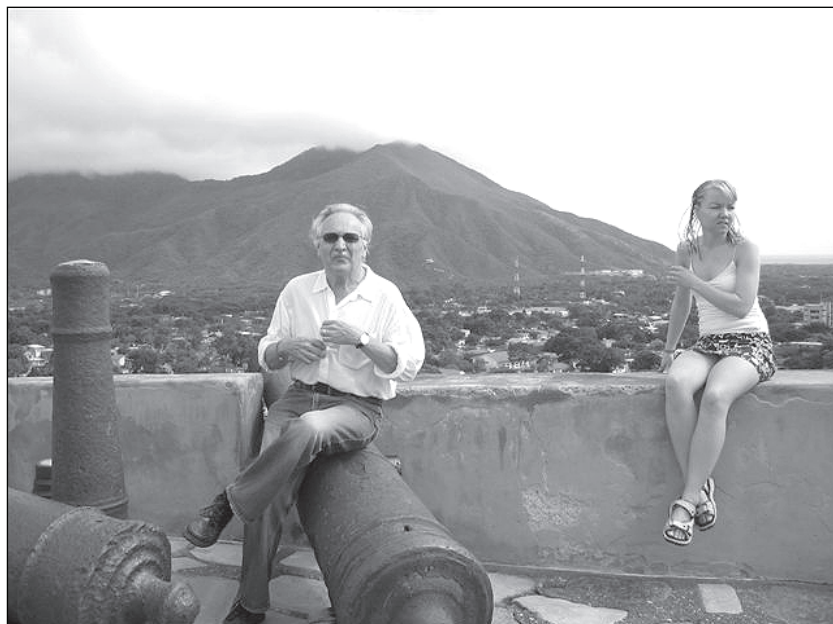

MATKARAPORTTI

VENEZUELASTA

SIMO S. SOININEN, Kajaani

Ilmastomuutoksen synkistämät pimeät ja lumettomat syksyt, nyttemmin jopa talvet, ovat omiaan edistämään matkailua aurinkoisiin maihin. Tarkkaavainen vaimoni oli huomannut edullisen matkatarjouksen Isla Margaritalle Venezuelaan, jossa — kuten hän aivan oikein muisti — minulla on Porlamarissa ikaikainen radioystävä Héctor Cardozo Flores, jonka allekirjoittama Radio Nueva Espartan QSL-kirje tai kortti koristaneet aika monen vanhemman polven DX-kuuntelijan kokoelmaa.

Pari vuotta sitten kävin Dominikaanisessa Tasavallassa (RM 4/2006), joten Jyrki K. Talvitiellä oli perusteltu syy todeta, että olen aloittanut tutustumisen Latinalaisen Amerikan todellisuuteen maanosan surkeimmasta päästä. Laihana lohtuna voidaan todeta, että etenen tyvestä puuhun. Tilanteessa on hyvänä puolena se, että vastaisuudessa on kaiketi odotettavissa pelkästään parempaa. Haittiin tai Jamaikalle en tosiaankaan halua joutua.

Varasimme siis all inclusive -matkan määrittelemättömin majoituksin, joten vähäistä jännityksen lisää saimme tälläkin tavalla. Finnmatkojen eli TUI:n lento 31.12.2007 oli pahasti myöhässä koneen hydraulikkaan liittyvän vian vuoksi, joten matkaan päästiin Seutulasta aamupäivän sijaan vasta iltapäivällä. Kööpenhaminassa jouduttiin vielä odottamaan nousulupaa ja lentämään pitkä tovi paluusuuntaan, joten vasta jossakin Ruotsin keskiosissa kaarrettiin Skotlannin ja Pohjois-Amerikan itärannikon kautta lämpimälle Isla Margaritan saarelle.

Perille saavuttiin 8 tuntia myöhässä eli vasta aamuyöllä, jolloin paikallinen väki juhli railakkaasti alkanutta uutta vuotta. Osaksemme sattui sopivasti osumaan Porlamarin kaupungissa oleva village-tyyppinen hotelli, jonka huoneistoon 31-15 jotenkin onnistuimme pujottelemaan juhlivien ja jo sammuneiden hotellivieraiden lomitse. Lämmintä piteli yösydännäkin miellyttävät 25 astetta, sää oli kirkas ja mieliala valpas matkan rasituksista huolimatta. Täydellinen uupumus ilmeisesti viritti sisäisen kellomme aika vaivattomasti paikalliseen aikaan jo seuraavana aamuna. Tervetuliaisluento oli siirretty onneksi iltapäivään. Tähän orientaatiotilaisuuteen saaren etäisimpään koillisnurkkaan ajelim-

Taustalla La Asunción ja pari antennimastoa Santa Rosa linnakelta nähtynä. Saaren vähäisten vuorten huipulla oli lähes aina pilviä, joten siellä olevista antenneista ei juuri kuvia saanut.

me rivakasti taksilla, jonka kyydistä tarvitsi maksaa vaivaiset 10 euroa.

Venezuelaa koskevaa matkailutietoa luin hartaasti etukäteen, samoin keskustelupalstoilta otin selvää matkailijoiden kokemuksista. Virallisen tiedon (mm. eri maiden ulkoministeriöiden maa-analyysit) mukaan järkevintä olisi ollut perua koko matka, mutta saareen ihastuneitakin oli aivan riittävästi, joten aivan onnettomaan kolkkaan emme varmaankaan olisi joutumassa. Sitä paitsi pohjalaiseen inhorealistiseen huumoriin kuuluu lausahdus; moni on kotiansa kuollut.

Jo Dominikaanisessa Tasavallassa olin pari vuotta sitten kuunnellut melko huolestuneena venezuelalaisten radioasemien poliittista herjanheittoa, joten päätin paikan päällä kuulostella radiota tavallistakin tarkemmin. Ystäväni Héctor, jonka kanssa kirjeenvaihtoa olen vaihtelevan aktiivisesti käynyt yli 40 vuotta, oli mannermaalla sukuloimassa ja lomilemassa. Minulle jäi siten runsaan viikon verran aikaa ihmetellä maailman ja Venezuelan menoa omin nokkini ja tehdä matkatoimiston järjestämät viralliset kiertoajelut ja veneretket.

Ulkoilua ja vesiurheilua harrastavalle Isla Margarita eli Helmisaari ei ole hullumpi paikka; navakka surfaamiseen sopiva tuuli puhaltelee mantereelta, rantoja riittää ja hintataso on edullinen ja palvelut pelaavat. Urheiluhenkisille saari on mitä oivallisin kohde. Hotelli oli kohtalaisen siisti, ruoka monipuolista ja chileläiset viinit laadukkaita. Espanjaa puhuva saa osakseen erinomaisen hyvän palvelun.

 Radio Nueva Esparta Calle 12 de Octubre, No. 58 Apartado Postal No. 58 Porlamar - Isla de Margarita Venezuela
Q S L CARD
Mr. _____
Su Reportaje es correcto y se ajusta a la señal captada por Usted en _____ el día _____
de _____ de 197 _____, en la frecuencia de 920 Kilociclos. Agradecidos por su Reportaje y Saludos desde Margarita, Perla del Mar Caribe, Venezuela.
HECTOR CARDOZO FLORES Dx - Reports Department

Nueva Esparta QSL kortti iloiselta 1970-luvulta.

Radiohavaintoja

Heti aamusta 2.1.2008 kello 09.00 UTC olin radioni ääressä (Sangean ATS 818CS ja Degen DE1103) tutkimassa keskiaaltoja. Kovin tutulta tuntui ensivaikutelma, aivan kuin olisin ollut Muhoksella JPR:n kuuntelumökillä; WKAQ 580 kuului erinomaisesti, kuten monet muutkin Puerto Ricon asemat, Radio Reloj Medellin 810 ja perin nuhaisen, mutta sinnikkään toimittajan urheilukatsaus (suomalaisia rallikuskeja nimittäin mainittiin) taajuudella 1090 eli kyseessä oli Unión Radio, Caracas. Lyhyillä kolumbialainen La Voz del Guaviare 6035 kHz lähettää 24 tuntia vuorokaudessa ja radioi aamutuimaan katolisen messun. Jo samana iltana 21.30 UTC hämmästytti Saudi Arabia kuulumalla pelkällä ferriittiantennilla taajuudella 1521 niin hyvin, että taajuuden 1520 venezuelalainen jäi jalkoihin. Muitakin arabeja 9-taajuuksilla kuului, kuin myös Libya 1251 kHz pahasti vinguttaen venezuelalaista asemaa. Sattumoisin samana iltana kuuntelin Radio Swedenin mielenkiintoisen ohjelman DRM:stä ja lyhyiden aaltojen tulevaisuudesta, siinä BBC:n edustaja muisteli 1980-lukua, jolloin pelkästään Japanissa oli miljoonia lyhytaaltokuuntelijoita. Sitten tuli internet... ja kuuntelin tämän mielenkiintoisen ohjelman sen välityksellä uudelleen kotikoneeltani Kajaanissa.

Hotellialueella oli joka paikassa säästölamppuja, jotka aiheuttivat tropiikibandeilla melkoiset pörinät, mutta keskiaaltokuuntelua eivät kyseiset häiriöt ihmeekseni laisinkaan vaivanneet. Juuri paikallisen auringonlaskun tienoilla 23 UTC kuului joitakin itärannikon jenkkejä, varmin kuuluja oli WWRL New York taajuudella 1600 kHz. X-bandin 1610-1710 kHz yleisimmät asemat olivat dominiikanit Radio Senda 1680 ja Radio Juventus Don Bosco 1640 sekä Voz Gigante Puerto Ricosta taajuudella 1660. X-bandin amerikkalaisten asemien kuuluminen Degenillä (Degen on herkempi kuin Sangean) edellytti jonkinasteisia kelejä, jolloin äänessä olivat täälläkin tutut floridalaiset kuten Que Buena WLAA Florida 1680. Varsinainen X-banditöhäys oli perjantai-illalla 11.1.2008., kantria, ESPN:tä, Disneytä ja Lars Larson Showta. La Preciosa -jingleä käyttää myös, jotta tässä harrastussamme riittäisi jännitys, venezuelalainen Radio Impacto 1550 kHz.

Eurooppalaiset lyhytaaltoasemat ja niiden Kanadassa ja muualla läntisellä pallonpuoliskolla sijaitsevat releasemat kuuluivat vallan ihastuttavasti ilman meitä pohjoisessa asuvia kiusaavaa häipy mistä ja revontulirätinää. Radio Swedenin Madagaskarin releasema kuului mainiosti 7120, Nigeria 7255 ja 60 metrin länsiafrikkalaiset, kreikkalaiset ja keskieuropalaiset, hämmästyttävän hyvin myös Israelin armeijan ääni taajuudella 15785 kHz. Paikallisten asemien jumputuksen jälkeen Argentiinan RAE:n espanjankieliset ohjelmat taajuudella 15345 tuntuivat perin sivistyneiltä ja tyylikkäiltä. Positiivisesti yllätti myös elegantti Moskovon radio, mutta ulkomaanpalvelun parhaasta annista vastasi tasaista laatua tuottava Radio Nederland. BBC:n ja VoA:n tiukkatahtinen uutistyyli on hieman hermostuttava, mutta VoA:n koko Latinalaista Amerikkaa koskeva aamukatsaus oli hyvin tehty, Héctor on mukana tässä projektissa. Espanjan radion kuulu vuus oli erinomainen, varsinkin taajuudella 17595

Tervetuliaislounaalla Héctorin kanssa Rancho de Pablo -ravintolassa Porlamarissa meren äärellä, Playa Bella Vistalla. Olut erinomaista Soleraa ja kalat aamulla pyydystettyjä.

kHz se paineli kuin paikallisasema, mutta sen sijaan Costa Rican releaseman signaalia vaivaa ”tukkoisuus”. Erikoisohjelmia oli mm. Francon diktatuurin päättymisestä, ne olivat selvästi räätälöityjä kuubalaista kuulijakuntaa varten.

Paikallisista jäi mieleen Radio Bahía ”La Sensación del Caribe” 1430, joka ansiokkaasti käsitteli mm. aivan sietämätöntä jäteongelmaa. Brasiliasta töhähti jokunen asema mm. taajuuksilla 1220 ja 1280, lyhyillä kuuluivat maan tavalliset tropiikkibandiasemat ja Radio Rio Mar, Manaus 9695 kHz sekä Radio Nacional 11780 kHz. Bolivialaiset ja perulaiset eivät jaksaneet ylittää häiriökynnystä. Uskonnollisten asemien osalta ei voi kuin huokaista alakuloisesti, koska tämänpuoleisessakin olisi niillä kulmilla ensi alkuun tarpeeksi korjattavaa. Karibean saarijonon asemat eivät ole järkevää kiinnostavia ohjelmiansa puolesta, mutta ulalla pari kertaa ne vilahtivat, joten kuunteluretki saaren pohjoisrannikolle olisi saattanut olla kiintoisa. Kolumbialaisten ketjujen ohjelmatyö on venezualaisiin verrattuna hitusen laadukkaampaa, erityisesti RCN:n ”Zona internacional” yllätti Radio Vegan Café Continentalin tapaisella otteellaan.

Vanhan ystävän tapaaminen

Toisen lomaviikon tiistaina ystäväni Hector ilmestyi aamupäivällä minua hotellilta etsimään, mutta satuin tuolloin olemaan internet-kopperossa lukemassa sähköpostiani. Hotellin virkailija, joka kertoi itsekin olevansa radioharrastaja, kertoi minua etsittävän ja kertoi Hectorin menneen hotellin vastaanottoon. Tapaamisemme oli tietenkin liikuttava, minkä vaimoni pääsi todistamaan. Yhteystämme olemme pitäneet runsaat 40 vuotta, joten esimerkiksi tyttärenti kasvu hän on voinut seurata kuin oman lapsensa varttumista. Vuosikausia on tapanani nimittäin ollut lähettää kirjeenvaihtoystäville ainakin vuosikertomus joulujauudenvuodentervehdyksen liitteenä. Samalla sovimme viikon aikataulusta. Kierros alkoi lounaalla perinteisessä kalaravintolassa, jossa tarjottiin taatusti tuoretta kalaa ja jääkylmää olutta. Vaimoni sai kaulalleen helminauhan ja minä ystävällisen palvelun lisäksi ravintolan omistajalta kaksi CD:tä paikallista musiikkia. Matkatoimiston järjestämä saaristoristeily peruuntui konerikon vuoksi aivan viime tingassa, joten vietimme torstaina leppoisan kävely- ja kuuntelupäivän.

Seuraava kohteemme Héctorin kanssa olisi ollut Porlamarin lähetyksillä olevan vuoren laella kohoava antennifarmi, mutta koska yöllä oli satanut aivan kaatamalla, totesimme, etteivät muutamat antennit ole sen arvoisia, että niiden vuoksi kannattaa henkeään vaarantaa. Vuorelle nimittäin vei päälylystämätön, savesta liukas tie. Laaksossa Porlamarin lähistöllä olevalle keskiaaltokeskusselle pääsemiseksi olisi tarvittu lupalappu joltakin taholta, joten ajelimme Héctorin kanssa hänen vakituisen luottokuljettajansa turvallisessa kyydissä saaren pohjoisosaan, jossa on viehättäviä kalastajakylä ja erittäin mielenkiintoinen, äskettäin avattu Pueblos de Margarita -museo.

Asianajaja Alexis Marín Cheng, saaren ensimmäisen kiinalaisen siirtolaisen jälkeläinen, on perustanut laajan kansatieteellisen museon, jotta ”ymmärrys saaren historiasta ja entistä elintavoista ja -keinoista edes jotenkin säilyisi tulevillekin polville” – Héctor totesi hieman alakuloiseen sävyyn. Museon perustaja omistaa myös musiikkikustantamon ja hää- ja pitopalvelun, jolle perinteisen 1800-luvun lopun pikkukaupungia matkiva miljöö on suorastaan loistava.

Viehättävä elämys, varsinkin kun museossa oli taiteen lisäksi myös musiikki, radio- ja äänitealaa koskeva osasto ja peräti muutama putkiradio, eurooppalaisten laatumerkkien lattariversioita – kunpa niitä olisi joskus voinut 50- ja 60-luvulla ostaa! Eipä tainnut tulla silloin edes mieleen. Museossa oli myös osasto helmisimpukoiden helmien keräämisestä. Saaren nimi Isla Margarita on nimittäin suomeksi Helmisaari. Noita arvokkaita helmiä nostatettiin aikoinaan orjatyövoimalla ja sellaisin menetelmin, jotka ovat suorastaan puistattavia. Nykyisin helmet ovat onneksi viljeltyjä ja niitä kasvatetaan matalissa rantavesissä.

Pinta-alaltaan varsin vähäisen saaren luonto on eri osissaan hämmästyttävän erilaista, sillä saaren eteläosan vaarat keräävät pilviä siinä määrin, että sateita saadaan Porlamarissa päivittäin. Sensijaan saaren luoteis- ja länsiosaa on lähinnä kaktussavannia asumattomine rantoineen, jonne turistit ajelevat maastoautoillaan. Saaren länsiosassa sijaitsee merimuseo, jonka on sponsoroinut oluttehdas. Museossa on kaikin puolin hyvä ja monipuolinen näyttely ja erityisen mielenkiintoinen esitys modernista syvänmeren tutkimuksesta.

Héctor on nykyisin Super Stereo 98.1:n lehdistöpäällikkö. Aseman toimistot ja studiot sijaitsevat Avenida 4 de Mayolla, talossa San Valentín. Osoitteiden tällainen ilmoittamistapa on todella hankala, jos nimittäin aikoo omin päin jollekin asemalle suunnistaa. Studiossa teimme haastattelun, josta osa meni

Kirjoittaja hotellin Margarita International Resort Villagen kuistilla, vastaanotin Sangean ja käsissä uusin Passport to World Band Radio 2008. Vähäinen lanka-antenni ei taida kuvassa näkyä. Säästölamput aiheuttivat tropiikkibandeille pahan häiriön, mutta keskipitkillä oli häiriötöntä. Päiväsaikaan paikallisia kuului pääkaupunkia myöten, esim. Radio Caracas 750 kHz.

VoA:n ohjelmaan. Myöhemmin hotellilla nauhoitimme tarinaa DX-kuuntelusta sen kulta-ajoilta ja muistelimme projektia ”América Latina en el Aire”, josta otettiin moderni CD-kopio. Héctor kertoi vastavalmistuneena radiotoimittajana olleensa Saksassa stipendiaattina, mikä tuohon aikaan nuoren miehen kannalta oli todellista ylläilyä ja erinomainen radiouran vauhdittaja. Héctor oli tehnyt kasetista ohjelman, joka oli saanut positiivista palautetta - yksi näistä kirjeistä on edelleen arkistossa ja otin siitä matkalle mukaan kopion kuin myös kaikista venezuelalaisasemien verifioinneistani.

Tapaukseen liittyi varsin harvinainen tapaus; Héctor oli kirjoittanut paikalliseen lehteen jutun mainitusta kasetista, jutun oli puolestaan nähnyt neuvoteltalaisuudessa Porlamarissa suomalainen rakennusinsinööri, joka tuli minua tapaamaan lehti mukanaan. Hänen matkassaan lähti Héctorille muutama kase-

tillinen suomalaista musiikkia, yhden vanhan suomalaisiskelmän Héctor meille sitten esittikin!

Kasetin kokoaminen ei ollut aivan helppo juttu, koska esimerkiksi Ecos del Torbes lähetti kirjeen ja kasetin, mutta kasetti oli varastettu ja kirjelmakkeeseen oli jäänyt muistoksi vain kasetin painauma. Mainitulle kasetille kerätyistä asemista Radio Mundial Margarita 1020 kHz on nykyisin tukevasti nykyisen hallituksen käsissä ja pitää majapaikkaansa saaren uneliaassa pääkaupungissa La Asunciónissa. Radio Nueva Esparta 920 tuntui olevan taksiajareiden suosiossa. Talossa San Valentín oli myös Unión Radion toimisto Super Stereon seinänaapurina. Päivämäärällä 4.5. eli 4 de Mayo Nueva Espartan (Uusi Sparta) hallintoalue liittyi Venezuelan tasavallan unioniin, itsenäistymisasiakirjaan kirjoittivat nimensä eri osavalttioiden edustajat sitä mukaa, jähkä onnistuivat aikanaan pääkaupunkiin pääsemään.

Super Stereon studio oli jo digitalisoitu, mutta vanhojakin laitteita vielä joissakin tapauksissa käytettiin. Aseman kasetinauhuri tosin oli jo aikansa elänyt, kun sillä yritimme kuulostella Muhoksella marraskuussa keräämiäni esimerkkejä eri asemien kuulutuksista. Radiossa työskentelevien kanssa keskustelut – erityisesti Héctorin kanssa – ovat vaivattomia, koska he alan ammattilaisina puhuvat selkeästi ja eivätkä nopeuta puherytmiään, kuten erehtyvät maallikot tekemään, kun joutuvat puheisiin jonkin verran espanjaa osaavan kanssa.

Venezuelan radioasemien ohjelmien taso ei sisältönsä puolesta ole kaksista, mainos- ja jingletulvan ohella soitetaan pääasiassa perinteisiä venezuelalaisiskelmiä. FM-alueella sentään toimii muutamia asemia, joiden musiikkimaku on hieman monipuolisempi. Uusi ja ennen kokematon ohjelmatyyppi oli aamutuimaan luetut hautajaisilmoitukset. Musiikin avulla annetaan myös varsin päteviä elämän ohjeita; pidä saari siistinä, ole ystävällinen turisteille, ole kunnan patriootti ja onnellinen maastasi. Hotellin lähellä olevassa ostoskeskuksessa majaili Tu FM Centerin paikallinen yksikkö, jonka miellyttävä ohjelmakoordinaattori esitteli asemaa ja avusti kännykän käytössä.

Ketjun tai paikallisen ohjelman ja paikallisten mainosten sujauttaminen ohjelmavirtaan tuntuu käyvän juuri niin näppärästi kuin olemme tottuneet kuulemaan. Venezuelalaisten asemien kuuluttajat ovat jouhevia puhetaidon ammattimiehiä, joilla on takanaan juontajakoulutus ja lisenssi, sen numeron juontaja ohjelman alussa mainitsee samalla kun esittelee itsensä. Héctorkin kouluttaa työnsä jatkajia oppisopimuspohjalla. Venezuelaan kannattaa muuten ottaa mukaan vanha ja joutilas kännykkä ja ostaa siihen paikallinen SIM-kortti, jos aikoo soittaa paikallispuheluja. Hieman vaivalloiselta kännykkä- ja koko puhelinpuuhastelu vaikutti, joten maassa on joka puolella myös ilmastoituja koppimaisia puhelinpalvelupisteitä.

Venezuelan tilanne

Venezuelan poliittinen tilanne on huolestuttavan kireä. Asemat on pakotettu lähettämään joka iltapäivä Radio Nacional de Venezuelan ohjelmia ja erityisesti presidentti Hugo Chávezin vuolasta huuleneittoa, jota jokseenkin tyrmistyneenä kuunte-

lin. Yksi paikallinen FM-asema sentään pani hanttiin ja kitkerään sävyyn arvosteli hallituksen toimia ja kiusallista pakko-ohjelman lähettämistä. Super Stereo 98.1 viljeli ironiaa poliittisissa katsauksissaan. Radioasematkin ovat jakautuneet ”sinisiin” ja ”punaisiin”, FM tuntuu olevan sinisten hallussa, mutta AM taitaa valua hiljalleen punaisten äänitorveksi. Uskonnollisia ohjelmia lähettäviä asemia on kaikeksi onneksi toistaiseksi vähän.

Näkyvimpänä ja ärsyttävimpänä seikkana on joka puolella pursuavat jätkeasat, pullonsirpaleet ja muovipullot. Jätehuolto ei ilmeisesti laisinkaan toimi, ehkä ajoittain, kun jätevuoret käyvät siemättömiksi. Myös kaunis Atlantin ranta oli rojua ja lasinsirpaleita väärällä, joten tukevat jalkineet olivat lenkillä tarpeen. Rantakatu suljettiin autoilukenteeltä kello 17 lenkkeilijöitä varten, sinänsä vallan mainio asia, mutta valitettavasti katuvalot puuttuivat. Kaupungin keskustaan johtavan puistotien jalkakäytävän viemäri- ym. kaivojen kannet oli systemaattisesti varastettu, joten kävelyretkemme jäi yhteen kertaan.

Porlamarin kaupunki on alakuloinen näky, ainoastaan hotellit muodostavat jonkinlaisen keitaan yleisen siivottomuuden ja rapistuneisuuden keskellä. Varsinaista slummiä kaupungissa ei ole, mutta alakuloista rakennuskantaa riittää loputtomiin. Halpaa sähköä onneksi riittää, mutta vesihuolto on tankkiautojen varassa. Hyvälaatuinen vesi tulee mantereelta putkea pitkin Porlamarin satamaan, josta sitä tankkiautoilla jaetaan edelleen mm. hotellien vesisäiliöihin. Kaupunkimaastureiden lomassa seikkailee ajopelejä, jotka olisi pitänyt romuttaa vähintäänkin 20 vuotta sitten. Julkinen liikenne on halpojen taksien ja loppuun ajettujen pikkubussien varassa, bensiini- ja dieseltankillinen maksaa kai parin euron verran. Liikenne sujui erinomaisesti, mutta jalankulkijaparka on helisemässä, koska liikennevalot ovat vain autoille.

Maa on omalaatuinen kulutusyhteiskunta, joilakin näytti olevan ostovoimaa, tavaraa oli kaikki paikat väärällä. Tunnelma oli tavarapaljoutta lukuun ottamatta jokseenkin sama kuin 1980-luvun lopun Neuvostoliitossa. Hotelli oli all inclusive, joten välttiin perehtymästä paikalliseen hintatasoon, jonka vertailu olisi ollutkin hankalaa, koska virallisen ja katuvahtokurssin ero oli 2-3 -kertainen. Rahanvaihto kävi kätevästi lähimmän taksistin pakeilla tai kaupan kassalla, virallista vaihtopistettä ei silmiini osunut. Euro tuntui olevan arvossaan, joten matkakassa vajeni hyvin hitaasti. Elintaso oli huolestuttavasti kertynyt kansalaisten vyötärölle, joten maata odottaa uusi riesa, sydän- ja verisuonitautien ja diabeteksen rynnistys. Radiomainoksissa ei voi välttyä sanan cardiovascular kuulemiselta.

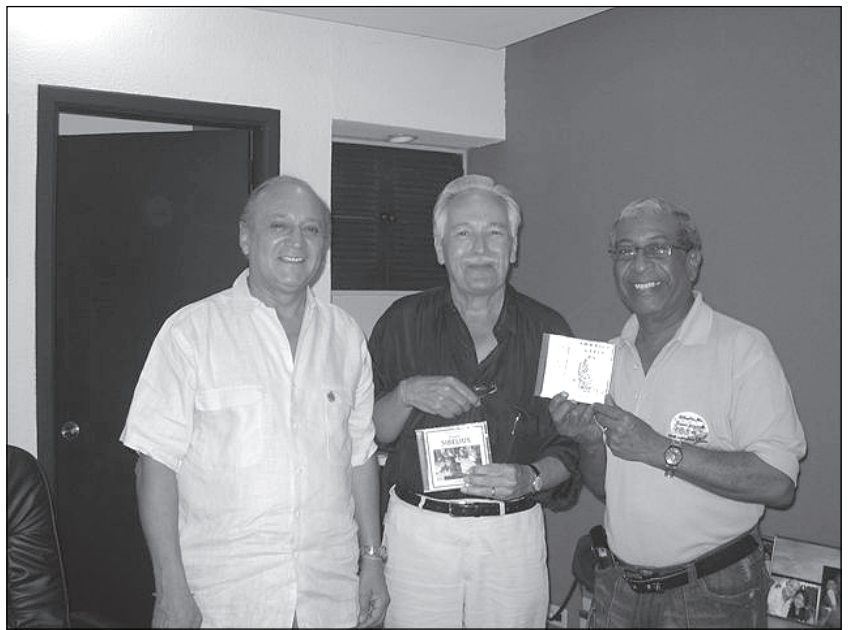
Maa on siis yhä edelleen surkeassa jamassa. Maan nykyinen hallitus yrittää muun muassa rakentaa maahan toimivaa rautatieverkostoa, parantaa liikenneyhteyksiä (metrot) ja kohentaa infrastruktuuria, mutta urakka vaikuttaa toivottomalta. Venezuela rahtaa öljyä Kuubaan, joka puolestaan lähettää lääkäreitä ja salaisen poliisin asiantuntijoita vastapalveluna sekä lähettää Radio Nacional de Venezuelan ohjelmia ja presidentti Hugo Chávezin saarnoja maailmalle – kuin myös DX-ohjelmia. RNV on uusimpien tietojen mukaan rakentamassa omaakin lyhytaaltokeskustaan. Jos joku 60 mb:n taajuuksista otetaan käyttöön, pääsemme seura-

maan Venezuelan vallankumouksen etenemistä vaikka joka päivä muullakin tavalla kuin internetin välityksellä.

Liki sata vuotta sitten kirjoitti professori J.E. Rosberg Venezuelasta varsin värikkäästi: ”Valheellisuus ja kohtuuton liioittelu on muuttunut tuon väestön luonnoksi, että on perin vaikeata päästä missään mutkallisemmassa asiassa totuuden perille....mutta asiantuntijat väittävät, että kaikista numeroista, jotka koskevat sivistystä ja varsinkin kaikenlaisia uudistuksia, on vähennettävä yhdeksän kymmenesosaa, jotta oikea asian tila kävisi ilmi” (Maapallo, osa 3, Otava 1924).

Rosbergin kuvaus Venezuelan hallintotavasta on mainio: ”Kun vallankumous on lopussa, on uusi jo syntymässä. Puolueet nimittävät itseään – samoin kuin meilläkin – vapaamielisiksi, vanhoillisiksi j.n.e., mutta ne eivät perustu suinkaan mielipiteitten erilaisuuksiin, vaan merkitsevät tuon taikka tämän kenraalin kannattajajoukkoja. Joku kenraali – joka viides mies Venezuelan armeijassa on arvoltaan kenraali – on tyytymätön siihen, ettei hallitus aseta häntä sellaiseen virkaan, missä hän saisi varastaa mielensä mukaan. Katkeroituneena hän kokoaa ympärilleen lauman nälistynyttä ja epätoivoista kansaa, jota on joka kylässä ja kaupungissa, ja vallankumous puhkeaa.”

Mikään ei siis itse asiassa ole muuttunut liki sadassa vuodessa, nimittäin Venezuelan koko 1900-luku oli jatkuvien vallankaappauksien ja sekasorron aikaa, minkä vanha Otavan Iso Tietosankirjakin tiesi kertoa. Meksikolainen ystäväni, alun perin lähtöisin Dominikaanisesta Tasavallasta kirjoittaa minulle – kun hänelle ensin olin tuntuani purkanut, seuraavaa: Maa olisi upporikas, ”mutta

Super Stereon johtaja Hernán Marín Méndez, Simo S. Soininen ja Héctor, meneillään tuliaisten luovutus, América Latina en el Aire CD:nä ja Sibeliusen Finlandia. Héctoria ilahdutti myös Arto Paasilinnan Hirtettyjen kettujen metsä -kirjalla, joka on käännetty espanjaksi.

kirottu korruptio on Latinalaisen Amerikan maanvaiva, kaikki alueen hallitukset ovat täynnään ahneita sikailijoita”. Ystäväni jatkaa, että Venezuelassa sanottiin, ”riittää jo!” Korruptiota edistävät myös veroparatiisit ja Sveitsin ja Miamin pankkiirit ja hän muistuttaa, että aikanaan diktaattori Trujillo oli vuonna 1960 maailman rikkain mies, mutta yhä edelleen Dominikaanisen Tasavallan presidentti ja hallitusherrat jatkavat perinnettä ja rosvoavat sikamaisesti. Systeemi perustuu sille, että ”kun joku käyttää asemaansa väärin ja ryöstää, ei häntä panna vankilaan. Jos puolue voittaa tulevaisuudessa ei ole pelkoa joutumisesta oikeuden eteen. Oppositio ei päästyään valtaan ryhdy kostotoimiin, koska sille puolestaan avautuu vaalivoiton jälkeen rosvoamisen mahdollisuus.” Kierre on loputon.

Espanjalainen ystäväni sen sijaan tunnusti olevansa vakaumuksellinen Chávezin kannattaja ja luetteli pitkän litanian vallankumoushallituksen saavutuksia. Kaiken tuon asiallisenkin uudistustyön tekee suorastaan naurettavaksi maan nimen (República Bolivariana de Venezuela), lipun ja vaakunan muuttaminen sekä seteleiden uusiminen, loputon vallankumousretoriikka, jopa posti on ”vallankumouksellistettu”. Tosin yksikään Porlamarista lähettämäni posti-

Kaksi Simoa, La Asunción, Isla Margarita, Venezuela, Patria del Libertador.

lähetykset ei ole ainakaan vielä tullut perille. Venezuelan vaakunan hevonen ravaa nyt päättäväisesti vasemmalle taakseen vilkuilematta.

Siis voiko ylipäättään satunnainen matkailija päästä niin pitkälle, että voisi käsittää tämän noidankehän omalaatuiset kiemurat? Kirjailija ja runoilija Jukka Koskelainen, joka on asunut Venezuelassa viisi vuotta, kirjoittaa kirjassaan ”Anteeksi häiriö, mutta tämä on vallankumous – Suuren harhan jatkot Latinalaisessa Amerikassa” (Tammi, 2004) varsin sivistyneesti Latinalaisen Amerikan, lähinnä Argentiinan, Meksikon, Kuuban ja Venezuelan tilanteesta. Hän analysoi huolellisesti Chávezin populismin juuret ja luonteen; niin köyhien enemmistö kuin osa älymystön jäsenistä odottaa messiasta, joka selvittäisi autoritäärisin ottein koko sekavan keitoksen.

Seuraava lainaus sopii erityisen hyvin myös Kuubaan: ”Vähän ajan päästä (johtajan) karisma on jäähtynyt ja vallankumous jähmettynyt aseistetuksi vartiojoukoksi. Se ei kykene uudistumaan, mutta suojaamaan itseään kyllä, koska se on vallannut kaikki valtion instituutiot, ja vallankumouksen ainoa tuottava sara – asekaupan lisäksi – on enää propagandakoneisto. Silloin on jo liian myöhäistä. Vauriot ovat jo vaikeasti korjattavissa, ja niiden korjaaminen jää jollekin epäkarismaattiselle virkapoliitikolle, joka joutuu ensi töikseen ilmoittamaan toimenpiteistä, jotka eivät saa kansan suosiota. Kansa lähtee taas kaduille, ja esiin saattaa astua uusi populistinen tyhjästä nyhjäistyine palkankorotuksineen ja kapitalismiin kohdistuvine pikatuomioineen. Köyhtyminen jatkuu edelleen, ja sen syyt ulkoistetaan ulkovaltojen niskoille. Noidankehä on saattava loppumaan.”

Koskelainen päättää kirjansa: ”Latinalaisen Amerikan maat on jätetty oman itsensä varaan, ja niiden itse pitää löytää ratkaisunsa. Eurooppalaisetkin etsivät vain taloudellisia sopimuksia, ja halua auttaa demokratian kehittämisessä on hyvin vähän. Euroopassa on vallalla ajattelu, jota voisi kutsua defactoismiksi: hyväksytään aina kunkin maan kulloinkin hallitus, jos se on vain valittu vaaleilla. Millään muulla ei ole väliä. Demokratia on supistunut vaaleihin ja sillä hyvä, ja jokainen vaalit voittanut de facto -hallitus on näköjään hyväksyt-

Venezuelan Bolivariaanisen tasavallan uusi lippu

tävä hallitus. Toiveeni on, että tämä asenne muuttuisi edes hivenen. Suuria muutoksia lienee turha odottaa.”

Meksikolainen ystäväni kirjoittaa: ”Entonces los pueblos estan cansados de votar y votar y solo cambian de cara y familia y otros que vienen roban más.” – kansa on väsynyt äänestämään ja pelkäänsä kasvat ja suvut vaihtuvat uusiin, ja ne tulevat varastamaan vielä enemmän.

Maan poliittisten olojen arvioimiseksi parin viikon oleskelu on tietenkin perin lyhyt, varsinkin kun väki ilmiselvästi oli väsynyt ja turhautunut poliittiseen tilanteeseen ja halutonta keskustelemaan koko asiasta. Hotellin ecuadorilainen baarimikko, arvattavasti tehtävänsä nähden ylikoulutettu, avasi sanaisen arkkunsa. Koko Latinalainen Amerikka ja erityisesti Venezuela on lähinnä vitsi. Latinalaisen Amerikan kehitys on jämähtänyt paikoilleen, elintasoindeksi on noin 20 % Yhdysvaltojen tasosta.

Hajanaisia havaintoja

Aikoinaan niin laajasta lyhytaaltotoiminnasta (vuoden 1967 WRTH:n mukaan runsaat 50 asemaa) on jäljellä vain aikamerkkiasema YVTO taajuudella 5000 kHz ja Radio Amazonas 4940 kHz. YVTO oli äänessä 24 tuntia ja kuului tietenkin hyvin, mutta Radio Amazonas peittyi paikallisen aseman

aiheuttamaan harhatoistoon. Venezuelalaiset asemat ovat olleet ja ovat edelleen kohtalaisen hyviä vastaamaan ja olivat aikanaan vaivaton portti lattareiden maailmaan. Tällä hetkellä lattareita aidossa DX-hengessä pääsee metsästäämään lähinnä keskikiteillä, jolloin tarvitaankin häiriötön kuuntelu-paikka ja tehokkaat Beverage-antennit. Vähääkään suotuisilla keleillä ei voi välttyä venezuelalaisia kuulemasta. Venezuelan rannikkoahan on runsaat 1000 kilometriä, joten kelit vaikuttavat siihen, mistä päin pinta-alaltaan yllättävän suurta suurta maata signaalit parhaiten kulloinkin sattuvat etenemään.

Ulkomaanpalvelujen ohjelmia maa selvästi tarvitsee tai ainakin tarvitsisi, mikä pätee kaikkiin Latinalaisen Amerikan maihin, koska kaupallinen radiotoiminta on sitä mitä se on yleensä maailmalla, mainoksia ja musiikkia. Televisio tuntui olevan ihan toivoton tapaus, pikainen läpiseläus riitti.

Venezuelan erikoisuuksiin kuuluu kauneuskunin-gatarhömpötys, jonka tuotteet luodaan plastiikkakirurgisin menetelmin. Havaitsin olevani luomun ystävä. Saarikierrokseen kuuluva ”pakollinen” maan suurimman tavaraloketjun Sambilin paikalliseen ostosparatiisiin tutustuminen oli mitä räikein vas-

Tässä vanhassa viirissä hevonen juoksee oikealle ja katsoo pelokkaana taakseen vasemmalle. Alla olevassa uudessa vaakunassa asiat on pantu kohdalleen!

takohta ympäristön nuhjuisuudelle, mutta ilmastoituna miellyttävä kävelykohde, jossa tosin saa käyttöönsä sähköajoneuvon, jotta tämäkin liikuntaan avautuva mahdollisuus tehtäisiin tarpeettomaksi.

Tällaisen matkan hauskoihin puoliin kuuluu muiden matkailijoiden tapaaminen, mukavia keskusteluja kävin Malmössä asuvan turkkilaisen sukukunnan vanhojen herrojen kanssa Ruotsin ja

Suomen johtamiskulttuurista, koululaitoksesta ja Turkin mahdollisesta EU-jäsenyydestä. Etelä-Ruotsin murre vaatii minulta aluksi melkoisia ponnisteluja. Kaiken aikaa urheileva ja raitis joukko oli todella reippauden perikuvaa.

Viimeisenä aamuna aamiaisravintolaan pelmahti brasilialainen ryhmä, jota äkkiseltään olisi luullut jalkapallojoukkueeksi. Kyseessä olikin sukulaisten ja tuttavien ryhmä Manauksesta, josta he olivat matkanneet kolme vuorokautta Panamericanan valtatieä pitkin. Suvun päämies totesi, että Porlamarissa on mukavan viileää ja että meri on aina elämys ja että pitkään matkaan kuului tutustumista myös omaan, käsittämättömän laajaan maahan. Hän oli tietenkin positiivisesti ällistynyt, kun kerroin jotakin Manauksesta ja että Radio Rio Mar kuuluu hotellilla, mikäli maailmanradio sattui matkaan.

Pueblos de Margarita -museon johtaja Alexis Marín Cheng esittelee intiaanien käyttämää kätevää maissin kuljetus- ja puhdistuslaitetta.

Caracasilainen eliittineitokainen yritti lahjoa itselleen vuoron surkean pienen internet-koppiin, joten kernaasti luovutin hänelle etusijan. Keskustelussamme kävi ilmi, että hänen suurin huolenaiheensa oli maan turvallisuustilanne eli hänen toiveenaan oli poliisien lisääminen. Varsin ymmärrettävää, kun lukee maan pääkaupungin oloista.

Vesiurheilua intohimoisesti harrastava hollantilainen nuoripari kauhisteli paikallisten tolkutonta viskinkittamista, missä puuhassa tosin kunnostautuivat nimeltä mainitsemattomat pohjoismaalaisetkin.

Kuten yllä olevasta voi havaita, matkailu avartaa, mutta aiheuttaa kieltämättä sielulle pitkällisen vamman. Kaiken järjen mukaan Venezuela voisi kaikenlaisten resurssiensa puolesta olla yksi maailman rikkaimmista hyvinvointivaltioista, mutta energia on kulunut ja ilmeisesti tulee kulumaan sukupolvesta toiseen poliittiseen rähinöintiin ja korruption aiheuttamaan tehottomuuteen. Héctor tuli maanantaina ennen lentokentälle lähtöä jättämään lämpimät hyvästit. "Todo bien" onkin ainoa itsesuggestion keino pitää yllä optimismia ja toivoa paremmasta tulevaisuudesta. Olo oli haikeahko. **RM**